

**Tuusulan Opiston
osaamisperusteisten kurssien
opintosuunnitelma kevät 2025**

Tuusulan Opiston osaamisperusteisten kurssien opintosuunnitelma kevät 2025

Pohja on ns. suppeampi versio yleisestä pohjasta. Tämä pohja sisältää ainoastaan yleiset tekstiluvut 1-4 eikä ainekohtaisia osuuksia. Pohja soveltuu käytettäväksi esimerkiksi silloin, kun koulutuksen järjestäjä haluaa viedä vain muutamia kursseja ePerusteisiin. Halutut oppiaineet voi lisätä tällöin itse suunnitelmaan ja luoda niille opintokokonaisuuksia.

Nimi	Tuusulan Opiston osaamisperusteisten kurssien opintosuunnitelma kevät 2025
Pdf luotu	15.1.2025

SISÄLTÖ

1. Kansalaisopisto koulutuksen järjestäjänä.	1
1.1. Lainsäädännöllinen tausta ja oppilaitosmuodon yleiskuvaus.	1
1.2. Kansalaisopistojen opetus.	2
1.2.1. Kansalaisopiston kurssien tasoryhmistä.	3
1.2.2. Kansalaisopistossa opettavat aineet.	3
1.2.3. Opetustunnin kesto opintopisteinä kansalaisopistossa.	3
2. Osaamisen osoittaminen kansalaisopistossa.	5
2.1. Osaamisen osoittamisen suunnittelu.	5
2.2. Aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen.	5
3. Osaamisen arviointi.	6
3.1. Osaamistavoitteet ja arviointikriteerit.	6
3.2. Arvioinnin kuvaus ja arviointimenetelmät.	6
3.3. Kurssin arviointiasteikko.	7
3.4. Osaamisen arvioijat.	7
3.5. Opiskelijan ohjaus ja palaute osaamisen kehittymisestä.	7
3.6. Opiskelijan suostumus tietojen siirtoon kansalliseen opintosuoritus- ja tutkintorekisteriin (Koski-tietovaranto).	8
3.7. Arvioinnin dokumentointi ja arviointiaineisto.	8
3.8. Arvioinnin uusiminen, tarkistaminen ja oikaisu.	8
3.9. Todistus suoritetusta kurssista.	8
4. Japani 2, 2 op.	9
5. Suomen alkeiden jatkokurssi.	10
6. Vaikuttava viestintä, 2 op.	12
7. Hathajooga, 2 op.	14
8. Soitinrakennus, 5 op.	15

1. Kansalaisopisto koulutuksen järjestäjänä

1.1. Lainsäädännöllinen tausta ja oppilaitosmuodon yleiskuvaus

Vapaan sivistystyön tarkoituksena on järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta.

Vapaana sivistystyönä järjestettävän koulutuksen tavoitteena on edistää ihmisten monipuolista kehittymistä, hyvinvointia sekä kansanvaltaisuu den, moniarvoisuuden, kestävän kehityksen, monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden toteutumista. Vapaassa sivistystyössä korostuu omaehtoinen oppiminen, yhteisöllisyys ja osallisuus.

Kansalaisopistot ovat paikallisiin ja alueellisiin sivistystarpeisiin pohjautuvia oppilaitoksia, jotka tarjoavat mahdollisuuksia omaehtoiselle oppimiselle ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseksi.

Laki vapaasta sivistystyöstä (632/1998)

Kansalaisopistoja yhtenä vapaan sivistystyön oppilaitosmuodoista ohjaa laki vapaasta sivistystyöstä. Kansalaisopistot ovat kaikille avoimia oppilaitoksia, joissa voi oppia uusia tietoja ja taitoja. Opetus on avointa kaikille iästä ja koulutustaustasta riippumatta. Useimmiten opetustarjontaan kuuluu taideaineiden, käsityön ja musiikin kurseja, kieli- ja kirjallisuuskurseja, kotitalouden, liikunnan ja tietotekniikan kurseja sekä yhteiskunnallisia aineita. Lisäksi kansalaisopistoissa järjestetään vuosittain paljon avoimia yleisöluentoja erilaisista aiheista. Kansalaisopistoon ei pääsääntöisesti tulla suorittamaan tutkintoa, vaan opinnot perustuvat elinikäisen oppimisen periaatteeseen sekä ihmisen omaan haluun oppia ja kehittyä.

Vuonna 2021 Suomessa on yhteensä 177 kansalaisopistoa ja niiden opetus ulottuu jokaisen kunnan alueelle. Yksi toiminnan pääperiaatteista on opetuksen tuominen lähelle ihmisiä ja kurssitoiminta onkin usein hajautettu eri puolille kuntaa sinne, missä ihmiset asuvat ja liikkuvat. Kansalaisopisto voi olla nimeltään kansalaisopisto, työväenopisto, opisto tai aikuisopisto. Oppilaitosmuotona kansalaisopisto on joustava, ketterä toimija, joka vastaa kansalaisten sivistystarpeiden lisäksi myös yhteiskunnan muutos- ja koulutustarpeisiin.

Opistot toimivat opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämällä ylläpitämisluvilla. Ylläpitämisluvan voi saada kunta, kuntayhtymä, rekisteröity yhteisö tai säätiö.

Tuusulan Opisto on Tuusulan kunnassa toimiva kansalaisopisto ja osa vapaan sivistystyön valtakunnallista koulutusjärjestelmää. Opiston tavoitteena on vastata alueellisiin ja paikallisiin sivistystarpeisiin. Tavoitteeseen pyritään kattavalla ja monipuolisella opetustarjonnalla eri opetusaloilla toimialueen eri osissa. Opiston valikoimassa on päivä-, ilta ja viikonloppukurseja. Etäopetuksen ja opintopistekursseiden osuus opetuksesta on kasvamassa.

Tuusulan Opiston toimintaa ohjaa keskeisesti laki vapaasta sivistystyöstä (21.8.1998/632), jonka nojalla kansalaisopistot ovat paikallisiin ja alueellisiin sivistystarpeisiin pohjautuvia oppilaitoksia, jotka tarjoavat mahdollisuuksia omaehtoiselle oppimiselle ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseksi. Vapaan sivistystyön opintojen tarkoituksena on järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta. Tavoitteena on myös edistää ihmisten monipuolista kehittymistä, hyvinvointia sekä kansanvaltaisuu den, moniarvoisuuden, kestävän kehityksen, monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden toteutumista. Vapaassa sivistystyössä korostuu omaehtoinen oppiminen, yhteisöllisyys ja osallisuus.

Tuusulan Opisto järjestää toimilupansa mukaisesti koulutusta, jonka tavoitteena on tukea yhteisöllisyyttä ja vuorovaikutusta sekä ihmisten kokonaisvaltaista hyvinvointia. Opetus painottuu taide- ja taitoaineisiin, kieliin, terveyttä ja hyvinvointia edistäviin aineisiin sekä yhteiskunnallisiin aineisiin.

Opetuksen sisällöstä päättää oppilaitoksen ylläpitäjä Tuusulan kunta.

1.2. Kansalaisopistojen opetus

Kansalaisopistojen tarjoama opetus on perinteisesti pääsääntöisesti kurssi-, luento- tai työpajamuotoista. Opetus on pääsääntöisesti lyhytkestoista, omaehtoista matalan kynnyksen koulutusta, jonka kautta voi perehtyä uusiin asioihin tai syventää osaamistaan.

Kuntalaiset voivat usein vaikuttaa kurssitarjontaan esittämällä omia toiveitaan ja opistojen kuuluukin **lakisääteisesti** vastata paikallisiin sivistystarpeisiin. Tästä johtuen kansalaisopistojen kurssitarjonta vaihtelee lukukausittain ja opistoissa on erilaisia painotuksia eri paikkakunnilla. Kurssitarjonta elää myös yhteiskunnallisten muutosten myötä. Opetustarjonnasta löytyy kaiken ikäisille suunnattuja kursseja sekä toimintaa erityisryhmille.

Kansalaisopistot tarjoavat opetuspalveluita ryhmäopetuksen, yksilöopetuksen ja luentojen muodossa. Kurssit kokoontuvat lähiopetuksena, etäopetuksena, ajasta ja paikasta riippumattomina verkko-opintoina tai näiden hybridimuotona. Kurssien kesto vaihtelee kerran tai pari kokoontuvista lyhytkursseista lukukauden tai koko lukuvuoden kestäviin kursseihin. Lukuvuoden, lukukauden ja kurssin mitta sekä ilmoittautumiskäytännöt vaihtelevat opistoittain. Yhä useammassa kansalaisopistossa on syys- ja kevätlukukauden lisäksi käytössä myös ns. kesälukukausi.

Kansalaisopistojen opetus on perinteisesti ollut vapaatavoitteista. Opetus on avointa kaikille iästä ja koulutustaustasta riippumatta.

Tuusulan Opiston suurimmat opetusalat opintotunteina mitattuna ovat kuvataiteet, kädentaidot, liikunta ja kielet. Myös tietotekniikan, musiikin ja kotitalouden opetusta on runsaasti.

Opiskelija voi varsin pitkälle itse asettaa opintonsa tavoitteet esim. taitojen, tietojen, sosiaalisten valmiuksien tai kansalaistaitojen kehittämiseksi. Vapaatavoitteinen tutkintoon johtamaton opiskelu tuo siten osallistujille monenlaista osaamista, jonka tunnistamista on hyödyllistä helpottaa ja parantaa. Tällöin opintoja on mahdollista tarjota entistä selkeämmin esimerkiksi osaksi tutkintoa tai osaamisen näytöksi työnantajalle.

Osaamisen tunnistaminen ja osoittaminen vapaassa sivistystyössä osaamisperusteisilla Koskikelpoisilla kursseilla todentuu keskeisimmin asettamalla näille kursseille osaamistavoitteet ja arviointikriteerit. Niiden pohjalta kurssin suunnitellaan arviointikäytännöt ja niihin peilataan opiskelijan osaaminen ja osaamiskriteerien todentuminen.

Opintosuorituksen arviointi on aina opiskelijalle vapaaehtoista. Jotta opiskelijan kurssisuoritus voidaan tallentaa Koski-tietovarantoon, hänen tulee antaa suostumuksensa tietojen tallentamiseen oppilaitoksen ylläpitäjälle.

Osaamisperusteiset opintopistekurssit Tuusulan Opistossa keväällä 2025

Osaamisperusteisia opintopistekursseja järjestetään Tuusulan Opistossa kevään opintokaudella 2025 kielipinnoissa, yhteiskunnallisissa aineissa ja liikunnassa. Opintopistekurssien suorituksia on mahdollista käyttää Koski-tietokannan välityksellä oman osaamisen osoittamiseen ja mahdollisesti myös osana muita opintoja. Jokaiselle kurssille voi hyvin osallistua myös tavoittelematta arviointia ja suoritusmerkintää.

Opintojaksojen arviontiin osaamisperusteisin kriteerein ja opintojakson kirjaamista Koski-tietokantaan vaaditaan aina opiskelijan suostumus. Opiskelijan suorituksen tulee tällöin täyttää

opintojakson arvioinnin kriteerit. Tuusulan Opistossa kaikille opintopistekursseille voi osallistua myös vapaatavoitteisesti tavoittelematta suoritusmerkintää Koski-tietokantaan.

1.2.1. Kansalaisopiston kurssien tasoryhmistä

Kansalaisopistoissa voidaan järjestää tietyissä aineissa eritasoisia kursseja ja/tai ryhmiä. Eritasoisien kurssien erot pyritään tuomaan selkeästi esiin kurssikuvauksissa. Kursseilla voi olla mahdollisia lähtötasovaatimuksia, joista päättää opiston ylläpitäjä kurssiohjelman hyväksyessään. Kansalaisopistoille on kuitenkin tyypillisempää, että kursseilla ei ole lähtötasovaatimuksia ja opiskelijat voivat saavuttaa samalla kurssilla eritasoista osaamista. Tämän tyyppisillä kursseilla tavoiteltava osaamisen taso perustuu opiskelijan omaan lähtötasoon ja tarpeeseen. Näin ollen monella kansalaisopistojen opettajista on jo kokemusta eritasoisen opiskelijoiden samanaikaisesta opettamisesta ja opetuksen eriyttämisestä tarpeen mukaan.

Kansalaisopistoissa kurssipaikan saa ilmoittautumalla kurssille ja opiskelijalla on opiskeluoikeus sille kurssille, jolle hänen ilmoittautumisensa on hyväksytty. Opiskelija on lähtökohtaisesti vastuussa itse siitä, mille tasolle hän ilmoittautuu. Opistosta saa tarvittaessa ohjausta sopivan tasoisen kurssin valintaan. Mikäli opiskelija kurssin aikana huomaa, ettei kurssi vastaa hänen osaamistaan, kurssin vaihtaminen toiseen on yleensä mahdollista. On kuitenkin huomioitava, että opistossa ei välttämättä ole samaan aikaan tarjolla vastaavaa Koski-kelpoista kurssia, jolta opiskelija voisi saada arviointia haluamallaan tasolla.

1.2.2. Kansalaisopistossa opetettavat aineet

Jokaisen kansalaisopiston vuosittaisen kurssiohjelman hyväksyy opiston ylläpitäjä. Eri kansalaisopistoissa voi olla hyvinkin erityyppisiä kursseja tarjolla ja sijoitettuna eri tavoin nimettyihin aineryhmiin, mutta kansalaisopistoissa opetettavat aineet voidaan jakaa esimerkiksi seuraaviin kategorioihin:

- kielet
- käsityö
- liikunta ja hyvinvointi
- musiikki
- kuvataide
- tanssi ja teatteri
- tietotekniikka, tekniikka ja talous
- yhteiskunta ja humanismi
- luonto ja ympäristö
- ruoka, juoma ja matkailu
- muut

Tuusulan Opiston suurimmat opetusalat opintotunteina mitattuna ovat kuvataiteet, kädentaidot, liikunta/hyvinvointi sekä kielet. Myös tietotekniikan, musiikin, yhteiskunnallisten aineiden ja kotitalouden opetusta on runsaasti. Uuden toimitalon, Monion valmistumisen myötä esimerkiksi ilmaisutaidon opetus on lisääntynyt vuonna 2024.

1.2.3. Opetustunnin kesto opintopisteinä kansalaisopistossa

Vakiintuneen käytännön mukaisesti yhden opetustunnin kesto kansalaisopistoissa on 45 minuuttia. Kansalaisopistojen koulutuksen mitta ilmoitetaan opiskelijalle kurssitiedoissa tyypillisesti opetustunteina ja/tai -kertoina.

Opetus- ja kulttuuriministeriön vuonna 2019 asettama vapaan sivistystyön kautta hankitun osaamisen tunnistamista ja tunnustamista valmistellut työryhmä päätyi loppuraportissaan

ehdottamaan vapaan sivistystyön eri oppilaitosmuotojen yhteiseksi opetuksen laajuutta kuvaavaksi yksiköksi **opintopistettä**. Opintopiste ei korvaa rahoituksen perustana olevia käsitteitä, vaan sitä käytetään ainoastaan kuvaamaan koulutusten sisältöjen laajuutta eli koulutuksen suorittamiseen vaadittavaa työmäärää. Jatkossa kansalaisopistojen on siis ilmoitettava Koski-kelpoisten kurssiensa laajuus opetustuntien ja/tai -kertojen lisäksi myös opintopisteinä. Laajuuden määrittelyssä on mahdollista käyttää desimaaleja.

Suomalaisessa koulutusjärjestelmässä opiskelijan keskimäärin 27 tunnin työpanos vastaa yhtä opintopistettä. Kuten muissakin oppilaitosmuodoissa, myös kansalaisopistoissa yhden opintopisteen suorittamisen vaatima työmäärä voi käytännössä vaihdella paljonkin kurssien ja opiskelijoiden valmiuksien mukaan. Kansalaisopisto päättää itse osaamisperusteisten kurssiensa laajuudet opintopisteinä ja määrittelee niiden pohjaksi kurssien puitteissa **toteutettavan opetuksen määrän** sekä arvioi opiskelijan itsenäiseen **työskentelyyn keskimäärin kuluvan ajan**. Tämän mitoitustyön tekee käytännössä kurssin suunnitteleva henkilö. Vaadittavan itsenäisen työn määrä on ilmoitettava myös kurssikuvauksessa siten, että kurssille ilmoittautuva opiskelija tietää, mitä häneltä odotetaan.

2. Osaamisen osoittaminen kansalaisopistossa

Osaamisen osoittamisella tarkoitetaan tapoja, joilla opiskelija osoittaa kurssilla vaadittua osaamistaan siten, että se on arvioitavissa. Kurssin kuvauksessa on kerrottu, minkälaista osaamista kurssilla tavoitellaan, sekä mahdollisesti esitetty jo valmiiksi kurssilla käytössä olevia osaamisen osoittamisen tapoja.

Suoritusmerkintää tavoittelevan opiskelijan tulee osoittaa osaamisensa sillä kurssilla, jolle hän on ilmoittautunut. Lähtökohtaisesti osaaminen osoitetaan tuon kurssin aikana, pääsääntöisesti kurssitilanteissa – luokassa tai verkossa.

2.1. Osaamisen osoittamisen suunnittelu

Koski-tietovarantoon tallennettavan osaamisperusteisen koulutuksen järjestämisestä päättää kansalaisopiston ylläpitäjä. Oppilaitos on viime kädessä vastuussa siitä että suunnittelu on oikeudenmukaista ja hyvää ja että osaamisen osoittaminen tapahtuu suunnitelman mukaisesti ja avoimesti. Osaamisen osoittaminen suunnitellaan kurssikohtaisesti ja suunnittelusta vastaa yleensä kurssin opettaja. Kurssi tulee toteuttaa samansisältöisenä kaikille opiskelijoille sillä erotuksella, että arviointia tehdään vain suostumuksen siihen antaneille.

Osaamisen osoittaminen suunnitellaan asettamalla kurssille osaamistavoitteet ja arviointikriteerit (ks. tarkemmin kohta Osaamistavoitteet ja arviointikriteerit). Ne ohjaavat opettajan valintoja siitä, millaisia osaamisen osoittamisen tapoja kurssilla voidaan käyttää. Kurssien osaamistavoitteet ja siten myös osaamisen osoittamisen tavat voivat poiketa toisistaan eri kursseilla ja opistoissa. Osaamisen osoittamisen toteutukseen voi vaikuttaa myös se, kuinka moni samalta kurssilta on antanut suostumuksen suorituksensa viralliseen arviointiin (ks. tarkemmin kohta Arvioinnin kuvaus ja arviointimenetelmät).

Osaamisperusteisessa opetuksessa korostuu opettajan ja opiskelijan sekä opiskelijoiden keskinäinen vuorovaikutus. Opettaja ja opiskelija(t) sopivat yhdessä osaamisen osoittamisen tavoista ja aikataulusta esimerkiksi kurssin aluksi tai sen aikana. Tavoitteena on, että kaikki osaaminen saadaan osoitettua.

2.2. Aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen

Mikäli oppilaitos haluaa, se voi tunnistaa ja tunnustaa myös opiskelijan aiemmin hankkimaa osaamista.

Aiemmin hankittua osaamista voidaan tunnistaa ja tunnustaa joko osana kansalaisopiston kurssia tai todentaa opiskelijan osaaminen ilman kurssille osallistumista. Kansalaisopiston ylläpitäjä päättää, onko aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen opistossa mahdollista sekä missä oppiaineissa ja miten se mahdollisesti tapahtuu.

3. Osaamisen arviointi

Vapaan sivistystyön koulutuksessa saavutetun osaamisen Koski-tietovarantoon viemisen edellytyksenä on, että osaaminen on arvioitu. Kansalaisopiston kurssilla, jolta opiskelija haluaa suoritusmerkinnän, opiskelijan osaaminen arvioidaan, ja tätä arviointia varten on luotava kurssille arviointikäytännöt.

Arvioinnin ja palautteen tarkoitus on tehdä saavutettua osaamista näkyväksi opiskelijalle itselleen. Pelkät kokeet ja testit eivät tue jatkuvaa oppimista, siksi tarvitaan monipuolisia arvioinnin tapoja ja menetelmiä. Opiskelijalähtöinen arviointi on avointa, läpinäkyvää ja perusteltua sekä perustuu vuorovaikutukseen. Arvioinnin tulee olla luonteeltaan kannustavaa ja antaa opiskelijalle tietoa hänen kehitymisestään. Arviointi tulee tehdä mahdollisimman pian osaamisen osoittamisen jälkeen.

3.1. Osaamistavoitteet ja arviointikriteerit

Osaamisperusteisilla Koski-kelpoisilla kursseilla tulee olla asetettuna **osaamistavoitteet ja arviointikriteerit**, joiden pohjalta kurssin arviointikäytännöt suunnitellaan. Osaamisperusteinen arviointi on puhtaasti kriteeriperusteista eli opiskelijan osaamista verrataan osaamistavoitteisiin ja arviointikriteereihin. Osaamistavoitteet kuvaavat niitä osaamiskokonaisuuksia, joista kurssin sisältö muodostuu. Kuhunkin osaamistavoitteeseen liittyy arviointikriteereitä, jotka puolestaan kuvaavat niitä osaamisia, jotka täytyy osaamistavoitteen saavuttamiseksi hallita. Arviointikriteerit määrittävät usein osaamisen itsenäisyyden tasoa. Opiskelija saa suoritusmerkinnän oman suorituksensa perusteella, eikä se ole siis riippuvainen muiden opiskelijoiden suorituksista. Arvioinnin perusteena ei ole myöskään opetukseen osallistuminen tai koulutukseen käytetty aika.

Arvioinnissa tulee noudattaa arviointikriteereitä ja kaikkien osapuolten tulee tietää arvioinnin perusteet. Arvioija ei voi muuttaa tai mukauttaa kriteerejä kurssin aikana. Tällä varmistetaan arvioinnin oikeellisuus ja opiskelijan oikeudet. Arvioija vertaa opiskelijan osaamista ainoastaan osaamistavoitteisiin ja niiden arviointikriteereihin. Tällä tavoin opiskelijaa ohjataan myös selkeästi kehittämään juuri tavoiteltavaa osaamista.

Osaamista on voitava arvioida ja todentaa luotettavasti erilaisin **arviointimenetelmin** eli osaamistavoitteiden tulee olla selkeitä sekä arvioitavissa, mitattavissa tai todennettavissa olevia asioita tai kykyjä. Mikäli opisto järjestää esimerkiksi numeerisesti arvioitavaa opetusta esimerkiksi yhteistyössä toisen oppilaitoksen kanssa, oppilaitokset sopivat arviointikriteereistä ja osaamistavoitteista yhdessä.

3.2. Arvioinnin kuvaus ja arviointimenetelmät

Arvioinnin kuvauksessa esitetään, **millä keinoin** opiskelijoiden saavuttama osaaminen arvioidaan ja **minkälaisia menetelmiä** arvioinnissa käytetään eli **millä keinoin opiskelija osoittaa osaamisensa**. Arviointimenetelmiä voivat olla esimerkiksi oppimistehtävä, portfolio, työn reaaliaikainen seuraaminen tai suullinen arviointi. Usein arvioinnissa käytetään useita menetelmiä. Arviointiin voi sisältyä myös opiskelijan itsearviointia tai vertaisarviointia. Lopullisesta arvioinnista vastaa kuitenkin aina oppimisen arvioija.

Osaamisen arviointi kannattaa yhden arviointitilanteen tai koko materiaalin läpikäynnin sijaan koostaa pienistä osioista. Osaamista on mahdollista osoittaa kurssin aikana siten, että kurssin viimeisen opetuskerran päätyttyä opettajalla on koossa ja osoitettuna kaikki se materiaali, jolla opiskelijan osaaminen on sovittu osoitettavan ja jonka pohjalta opettaja voi tehdä arviointipäätöksen.

3.3. Kurssin arviointiasteikko

Vapaasta sivistystyöstä annetun lain mukaan arvioinnin vähimmäisvaatimuksena on, että koulutuksessa saavutettu osaaminen on hyväksytty eli opiskelijan osaaminen vastaa vähintään koulutuksen osaamisperusteisessa kuvauksessa olevaa tasoa. Arviointiasteikko on siis tällöin hyväksytty / hylätty. Myös muunlaisen arviointiasteikon käyttäminen on mahdollista. Koski-tietovarantoon tallennetaan vain opiskelijan hyväksytty suoritus. Jos kurssilla on käytössä muunlainen arviointiasteikko, asteikkoa varten on luotava omat arviointikriteerit.

Mikäli opiskelijan osaaminen ei yllä tavoitellulle tasolle, ei hänelle voida antaa suoritusmerkintää. Päätös tulee perustella hänelle siten, että hän ymmärtää, mitä hänen osaamisestaan jäi puuttumaan, ja hänelle voi myös antaa mahdollisuuden täydentää suoritustaan. Opiskelijalla on oikeus pyytää selvitystä, jos hän ei ole saanut riittäviä perusteluja suorituksen hylkäämiseen.

3.4. Osaamisen arvioijat

Vastuu arviointiprosessista kokonaisuutena on opiston ylläpitäjällä. Arvioijan pätevyydelle ei voi asettaa yleispäteviä kriteereitä, eikä siitä ole vapaan sivistystyön lainsäädännössä mainintaa. Hyvää osaamisen arviointitoimintaa voi kuitenkin edistää, kun arvioijien valinnassa noudattaa esimerkiksi seuraavia kriteereitä:

- arvioijilla on riittävä ammattitaito kyseisen koulutuksen tai kurssin alalta
- arvioijat tuntevat kyseessä olevan koulutuksen osaamistavoitteet ja arviointikriteerit.

Kansalaisopistossa opiskelijan osaamisen arvioijana toimii yleensä kurssin opettaja. Arviointia suorittavalla opettajalla ei tarvitse olla pedagogista pätevyyttä, mutta opiston ylläpitäjän tulee huolehtia siitä, että hänet on nimetty ja perehdytetty tehtävään. Perehdyttäminen on ensiarvoisen tärkeää sellaisissa tilanteissa, joissa kurssin opettaja on vaihtunut kesken kurssin tai opettaja ei ole ollut suunnittelemassa kurssia.

Arvioivalla opettajalla tulee olla riittävä osaaminen ja ammattitaito aineeseen, jonka osaamista arvioidaan. Hänen tulee olla työsuhteessa oppilaitokseen, ja opiston tulee tehtävään nimeämisen lisäksi perehdyttää hänet opiston toimintatapoihin sekä varmistaa että opettaja ymmärtää osaamisperusteisuuden, osaamisen tunnistamisen ja osaamisen arvioinnin. Arvioijan mahdollinen esteellisyys määritellään hallintolain 27–29 § mukaan.

3.5. Opiskelijan ohjaus ja palaute osaamisen kehittämisestä

Osaamisperusteisessa opetuksessa lähtökohtana ovat opiskelija sekä hänen tarpeensa. Osaamisperusteisilla kursseilla opiston tulee varmistaa, että opiskelija tiedostaa oikeutensa sekä vastuunsa omasta oppimisestaan ja saa sekä ohjausta että kirjallista tai suullista palautetta osaamisensa kehittämisestä kurssin opettajalta.

Osaamisperusteisuuden luonteeseen kuuluu, että opiskelija itse on myös aktiivinen toimija. Hänen tulee ymmärtää, miten ohjausta on mahdollista saada, mistä palautetta annetaan ja millä perusteilla arviointia tehdään. Oppilaitoksen ylläpitäjä päättää ohjauksen tavoista ja määrästä. Kurssin opettajan lisäksi myös opiston muu henkilökunta saattaa antaa opiskelijalle neuvontaa ja tukea esimerkiksi kurssin valinnassa jo ennen kurssi-ilmoittautumista.

Ohjauksen tehtävä on tukea opiskelijaa onnistumaan opinnoissaan. Ohjauksella pyritään parantamaan opiskelijan ymmärrystä ja luottamusta omaan osaamiseensa, tukemaan kehitystä ja hyvinvointia sekä kannustamaan aktiiviseen kansalaisuuteen ja yhteisöllisyyteen.

Antamassaan palautteessa arvioija perustelee antamansa arvioinnin. Opiskelijalle tulisi syntyä ymmärrys tehdyn arvioinnin oikeellisuudesta eli siitä, että se on tehty arviointikriteerien mukaisesti.

Hyvin muotoiltu ja annettu palaute huomioi opiskelijan vahvuudet ja auttaa häntä kehittymään ja kehittämään osaamistaan. Palautteessa käsitellään opiskelijan osaamisen tasoa, ei hänen persoonaansa.

3.6. Opiskelijan suostumus tietojen siirtoon kansalliseen opintosuoritus- ja tutkintorekisteriin (Koski-tietovaranto)

Jotta opiskelijan kurssisuoritus voidaan tallentaa Koski-tietovarantoon, hänen tulee antaa suostumuksensa tietojen tallentamiseen oppilaitoksen ylläpitäjälle. Suostumus on kerättävä opetus- ja kulttuuriministeriön ohjeistuksen mukaisesti ja jokaisesta kurssista erikseen. Osaamisperusteiset Koski-kelpoiset kurssit ovat avoimia kaikille eli kurssille osallistuminen ei edellytä opiskelijalta suostumusta osaamisensa arviointiin.

Koski-tietovarantoon voidaan viedä suoritustiedot kursseista jotka ovat alkaneet aikaisintaan 1.8.2021. Keskeytyneitä tai hylättyjä suorituksia ei tallenneta Koski-tietovarantoon.

Suostumuksesta tulee käydä ilmi että se on annettu vapaaehtoisesti ja nimenomaisesti. Suostumuksen keruun taustaksi oppilaitoksen tehtävä on antaa opiskelijalle tarvittava informaatio osaamisperusteisuudesta, suostumuksesta ja arvioinnista. Opetus- ja kulttuuriministeriö on ohjeistanut erikseen myös opiskelijan informoinnista.

3.7. Arvioinnin dokumentointi ja arviointiaineisto

Osaamisen osoittamisesta ja arvioinnista syntyy eri muodoissa olevaa aineistoa. Arvioinnista syntyviä asiakirjoja voivat olla esimerkiksi arvioijan tekemät kirjalliset arvioinnit tai opiskelijan kirjallinen itsearviointi, jotka voivat myös olla digitaalisessa muodossa. Arvioinnin dokumentoinnilla varmistetaan, että tehtyyn arviointiin voidaan tarvittaessa palata jälkikäteen esimerkiksi opiskelijan pyynnöstä.

3.8. Arvioinnin uusiminen, tarkistaminen ja oikaisu

Opiskelijan on tärkeä saada tietoonsa, onko hänellä mahdollisuus uusaa osaamisen osoittamista ja miten hänen tulee toimia, jos hän on tyytymätön saamaansa arviointiin. Mikäli tehdystä osaamisen arvioinnista seuraa opiskelijalle epäselvyyttä tai tunnetta epätasa-arvoisesta kohtelusta, oppilaitoksen vastuullisten toimijoiden tulee olla valmiita tarkistamaan tehtyjä arviointeja. Opiskelija voi pyytää rehtorilta arvioinnin uusimista kahden kuukauden kuluessa tiedon saamisesta. Opiskelija saa vaatia oikaisua pyynnöstä tehtyyn uuteen arviointiin tai ratkaisuun, jolla pyyntö on hylätty, edelleen aluehallintovirastolta 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

3.9. Todistus suoritetusta kurssista

Koski-tietovarantoon kirjatut suoritusmerkinnät ovat opiskelijan nähtävillä ja jaettavissa maksutta Oma opintopolku -palvelussa. Opiskelija voi kuitenkin pyytää myös paperisen todistusasiakirjan Koski-tietovarantoon tallennetuista opintosuorituksistaan. Kansalaisopiston kursseista ei lähtökohtaisesti anneta paperista todistusta. Mikäli opiskelija haluaa suoritetusta kurssista paperisen todistuksen, sellainen voidaan toimittaa opiston yleisen todistuskäytännön mukaan – tarvittaessa maksullisena.

4. Japani 2, 2 op

Opitaan kuvailemaan asioita adjektiivein ja kertomaan, missä asiat sijaitsevat tai mitä on menossa tekemään. Aloitetaan myös kanji-merkkien opiskelu. Taitotaso A1-A2.
Ennako-osaaminen: Noin yhden lukuvuoden (48op) japanin opinnot.
Oppimateriaali: Michi – Tie Japanin kieleen

Osaamistavoitteet

Tavoitteiden kuvaus

- kuvailla asioita yleisin adjektiivein
- kysyä ja kertoa, missä asiat sijaitsevat
- kertoa yksinkertaisesti suunnitelmistaan ja tekemisistään
- tunnistaa joitakin yleisimpiä kanji-merkkejä

Kurssin käytyään opiskelija osaa:

- kertoa itsestään perusasioita japaniksi suullisesti
- Opiskelija osaa ilmaista itseään yksinkertaisissa puhe- ja asioimistilanteissa japaniksi ja ymmärtää yksinkertaista keskustelua.

Keskeiset sisällöt

Opitaan kuvailemaan asioita adjektiivein ja kertomaan, missä asiat sijaitsevat tai mitä on menossa tekemään. Aloitetaan myös kanji-merkkien opiskelun.

Arviointi

Arvioinnin kuvaus

Kurssin arviointi on asteikolla hyväksytyt/hylätty.

Opiskelija saa hyväksytyt arvosanan, kun hän osoittaa opettajalle, että osaa kurssin asiat (katso kurssin tavoitteet).

Osaaminen osoitetaan palauttamalla/suorittamalla kurssiin kuuluvat tehtävät. Tehtävät mittaavat kaikkia kielen osa-alueita: luetun ymmärtämistä, kirjoittamista, kuullun ymmärtämistä sekä puhumista. Kyseessä voivat olla esimerkiksi puheharjoitukset, parikeskustelut, kirjoitustehtävät ja lyhyet tekstinymmärtämistehtävät.

Arviointitapana on jatkuva arviointi: opettaja havainnoi opiskelijan suorituksia luokahuonetilanteessa ja kerää sekä tarkistaa kirjalliset suoritukset. Osaaminen dokumentoidaan tallentamalla opiskelijan kirjalliset tuotokset portfolioon.

Opiskelija saa todistuksen kurssin tai koulutuksen suorittamisesta.

Kurssisuoritus voidaan viedä Koski-tietovarantoon opiskelijan suostumuksella.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kriteerit

- A1: Ymmärtää ja käyttää tuttuja arkipäivän ilmauksia, joiden tavoitteena on yksinkertaisten, konkreettien tarpeiden tyydyttäminen. A1: Pystyy vastaamaan itseään koskeviin kysymyksiin ja kysymään vastaavia kysymyksiä muilta, esimerkiksi mistä he ovat kotoisin, keitä heidän perheeseensä kuuluu ja mitä he tekevät. A1: Pystyy käymään yksinkertaisia keskusteluita, jos puhekuppani puhuu hitaasti ja selvästi ja on valmis auttamaan. A1: Ymmärtää ja osaa käyttää kurssilla käsiteltyihin aiheisiin liittyviä sanoja ja ilmaisuja.

5. Suomen alkeiden jatkokurssi

Suomen alkeiskurssi vasta-alkajille. Kurssilla opimme tervehtimään sekä kertomaan itsestä ja perheestä. Tukikielenä on englanti ja venäjä. Taitotaso1.

Ennako-osaaminen: Noin yhden lukuvuoden (48t) suomen opinnot.

Oppimateriaali: No niin! 1

Osaamistavoitteet

Tavoitteiden kuvaus

Syksyn osuus:

1. asioida kahvilassa
2. taivuttaa yleisiä verbejä
3. vastata kysymyksiin: missä ja mistä
4. puhua säästä
5. puhua harrastuksista
6. ilmaista mielipiteensä

Kevään osuus:

1. tunnistaa kalenterijuhlia ja liputuspäiviä
2. käyttää t-monikkaa
3. ymmärtää menneen ajan muodot
4. käyttää verbin rektioita
5. keskustella asumisesta
6. täyttää vikailmoituksen

Kurssin käytyään opiskelija osaa suomeksi

- Osaa keskustella mm. harrastuksista, säästä ja asumisesta

Keskeiset sisällöt

Kurssilla laajennetaan sanavarastoa ja opitaan käyttämään suomea rohkeammin. Samalla tutustutaan suomalaiseen kulttuuriin, yhteiskuntaan ja puhekieleen.

Arviointi

Arvioinnin kuvaus

Kurssin arviointi on asteikolla hyväksyty/hylätty.

Opiskelija saa hyväksytyt arvosanan, kun hän osoittaa opettajalle, että osaa kurssin asiat (katso kurssin tavoitteet).

Osaaminen osoitetaan palauttamalla/suorittamalla kurssiin kuuluvat tehtävät. Tehtävät mittaavat kaikkia kielen osa-alueita: luetun ymmärtämistä, kirjoittamista, kuullun ymmärtämistä sekä puhumista. Kyseessä voivat olla esimerkiksi puheharjoitukset, parikeskustelut, kirjoitustehtävät ja lyhyet tekstinymmärtämistehtävät.

Arviointitapana on jatkuva arviointi: opettaja havainnoi opiskelijan suorituksia luokkahuonetilanteessa ja kerää sekä tarkistaa kirjalliset suoritukset. Osaaminen dokumentoidaan tallentamalla opiskelijan kirjalliset tuotokset portfolioon.

Opiskelija saa todistuksen kurssin tai koulutuksen suorittamisesta.

Kurssisuoritus voidaan viedä Koski-tietovarantoon opiskelijan suostumuksella.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kriteerit

- A1: Ymmärtää ja käyttää tuttuja arkipäivän ilmauksia, joiden tavoitteena on yksinkertaisten, konkreettien tarpeiden tyydyttäminen. A1: Pystyy vastaamaan itseään koskeviin kysymyksiin ja kysymään vastaavia kysymyksiä muilta, esimerkiksi mistä he ovat kotoisin, keitä heidän perheeseensä kuuluu ja mitä he tekevät. A1: Pystyy käymään yksinkertaisia keskusteluja, jos puhekumppani puhuu hitaasti ja selvästi ja on valmis auttamaan. A1: Ymmärtää ja osaa käyttää kurssilla käsiteltyihin aiheisiin liittyviä sanoja ja ilmaisuja.

6. Vaikuttava viestintä, 2 op

Opit pohtimaan viestinnän sisältöjä ja merkityksien tuottamista, vuorovaikutustaitojen hallintaa, kohderyhmäajattelua ja viestin oikea-aikaisuutta sekä kanavia.

Ei vaadita ennakko-osaamista.

Oppimateriaali: opettajan toimesta

Koulutuksen taso: alkeet

Osaamistavoitteet

Tavoitteiden kuvaus

Kurssilla opit pohtimaan viestinnän sisältöjä ja merkityksen tuottamista, vuorovaikutustaitojen hallintaa, kohderyhmäajattelua ja viestin oikea-aikaisuutta sekä kanavia.

Vaikuttavan viestinnän tavoitteet:

- yleiskuva viestinnän perusteista

Keskeiset sisällöt

Kurssi jakaantuu neljään kertaan: 1) viestijään ja viestiin liittyvät asiat, 2) kenelle viestitään 3) viestintäkanavat sekä 4) kriisiviestintä. Näkökohtia tarkastellaan yksittäisen viestijän ja pienyrityksen näkökulmista.

1) Minä viestijänä

> vuorovaikutustaidot

> mitä viestin?

> yksinkertaisuus toimii

> sanaton viestintä

2) Kenelle

> henkilöstö

> asiakkaat

> omistajat

> media

> yhteiskunnalliset päättäjät ja vaikuttajat

3) Kanavat

> jatkuva viestintä (logot, asut, autot, työvälineet ym.)

> yrityksen ilme ja maine

> omat kanavat

> ansaittu julkisuus

> omat tapahtumat/messut

4) Kriisiviestintä

- > skenaariot
- > mitä, kenelle?
- > kuka hoitaa?
- > kuka vastaa?

Arviointi

Arvioinnin kuvaus

Arviointi: hyväksytty / hylätty

Opiskelija saa todistuksen kurssin tai koulutuksen suorittamisesta.

Tarvittaessa kirjataan KOSKI-tiedonsiirtoon liittyvää tietoa.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kriteerit

- Hyväksytty arvosana, kun on osallistunut aktiivisesti kurssille ja tehnyt hyväksytysti tunti- ja kotitehtävät

7. Hathajooga, 2 op

Hathajoogan tavoitteena on rentoutunut ja keskittynyt joogaharjoitus. Tavoitteena on myös oppia käyttämään joogan periaatteita arkielämän hyvinvoinnin tukena. Ei vaadi ennako-osaamista
Opettajan materiaali. Oma joogamatto ja tarvittavat lisävarusteet
Koulutuksen taso: alkeet

Osaamistavoitteet

Tavoitteiden kuvaus

- Osaa harjoittaa joogaa rauhallisesti ja keskittyen
- Tunnistaa oman kehon tuntemuksia ja joogaharjoituksen vaiheita
- Tuntee tavallisia joogan liikesarjoja ja asentoja (asanoita)
- Tietää joogan keskeisiä periaatteita (väkivallattomuus, painovoima, asteittaisuus, hengitys, tauko/tila) ja harjoittelee niiden soveltamista omassa harjoituksessaan

Kurssin käytyään opiskelija osaa

- Osaa harjoittaa joogaa ja tuntee tavallisia joogan liikesarjoja ja asentoja (asanoita)

Arviointi

Arvioinnin kuvaus

Arviointi: hyväksytty / hylätty

Osaaminen osoitetaan osallistumalla säännöllisesti ja keskittyneesti harjoitukseen.

Arviointitapana on tarkkailu ja keskustelu.

Suoritukseen vaaditaan 80 % osallistuminen kurssin kokoontumisiin.

- lähi/kontaktiopetus 2x 24 tuntia

- itsenäinen opiskelu 2x 3 tuntia

Opiskelija saa todistuksen kurssin tai koulutuksen suorittamisesta. Tarvittaessa kirjataan KOSKI-tiedonsiirtoon liittyvää tietoa.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kriteerit

- Osoittaa kiinnostusta joogaan, osallistuu harjoituksiin säännöllisesti ja tarkkaavaisesti, tuntee asanoiden nimiä ja tietää niiden alku- ja tavoiteasentoja, kysyy ohjaajalta, kun kaipaa lisää tietoa kirjoittaa lyhyen itsearvioinnin kurssin loppuvaiheessa

8. Soitinrakennus, 5 op

Kurssilla rakennetaan ja viimeistellään opettajan ohjeiden ja mallien avulla joko Tele-tyylinen sähkökitara tai Precision-tyylinen bassokitara.

Koulutuksen taso: Alkeet/jatko oman lähtötason mukaan

Ennakka-osaaminen: Kurssiin osallistujille kuuluu pakollinen perehdytys puuntyöstökoneisiin.

Osaamistavoitteet

Tavoitteiden kuvaus

Käyttää turvallisesti puutyöluokan puuntyöstökoneita sekä tarvittavia käsityökaluja ajatellen sähkökitaran rakentamisen eri työvaiheita, valita sopivat soitinpuutarvikkeet rakentamiseen, osaa liimata soittimen runkoaihion sekä muotoilla sen, valmistaa kaula-aihion sekä muotoilla sen, valmistaa otelaudan nauhoineen, asentaa tarvittavat soitinosat sekä juottaa elektroniikan komponentit sekä pintakäsittelä soittimen joko öljyllä tai sellakalla sekä viimeistellä soittimen soittokuntoon opettajan ohjeiden mukaisesti.

Kurssin käytyään opiskelija osaa

- Opiskelija tietää asiaan soveltuvia puulajeja sekä sointitarvikkeita. Opiskelija tietää näppäiltävän sähköisen kielisoittimen perusrakenteen

Keskeiset sisällöt

Opit höyläämisen, sahaamisen, poraamisen, hiomisen, taltankäytön sekä liimaamisen perusteet sekä kuinka näitä menetelmiä sovelletaan rakennettavan sähkökitaran tekoon. Opit myös pintakäsittelyn perusteet öljy- tai sellakkaviimeistelyyn.

Arviointi

Arvioinnin kuvaus

Arviointi: hyväksytty / hylätty

Osaaminen osoitetaan kurssin aikana siten, että opiskelija osaa, valita sopivat soitinpuutarvikkeet rakentamiseen, osaa liimata soittimen runkoaihion sekä muotoilla sen, valmistaa kaula-aihion sekä muotoilla sen, valmistaa otelaudan nauhoineen, asentaa tarvittavat soitinosat sekä juottaa elektroniikan komponentit sekä pintakäsittelä soittimen joko öljyllä tai sellakalla sekä viimeistellä soittimen soittokuntoon opettajan ohjeiden mukaisesti, turvallisesti ja kuhunkin työtehtävään sopivalla ja tarkoituksenmukaisella menetelmällä.

Opintopisteiden saamisen edellytyksenä on aktiivinen osallistuminen lähiopetukseen sekä itsenäinen opiskelu kurssin alussa sovitulla tavalla sekä kurssityönä valmistettavan soittimen valmiiksi saaminen.

Opiskelija saa todistuksen kurssin tai koulutuksen suorittamisesta. Tarvittaessa kirjataan KOSKI-tiedonsiirtoon liittyvää tietoa.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kriteerit

- Opiskelija saa hyväksytyin arvosanan, kun hän saavuttaa kurssin tavoitteet.